

משנה - חלה - עיקר תוי"ט

[פרק א](#) • [פרק ב](#) • [פרק ג](#) • [פרק ד](#)

פרק א

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ו](#) [משנה ח](#) [משנה ט](#)

פרק ב

[משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ח](#)

פרק ג

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ו](#) [משנה ט](#) [משנה י](#)

פרק ד

[משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#) [משנה ח](#) [משנה י](#) [משנה יא](#)

[א](#)

[פרק](#)

[פרק א - משנה א](#)

[א] וְאֶסוּרִין כּוֹי. הֵכִי גְרָסִינָן בְּסַפְרֵי וּבְפָרוּשׁ הֵר"מ. אֲבָל הֵר"שׁ גּוֹרֵס אֶסוּרִים בְּחֻדְשׁ מִלְפָּנֵי הָעֹמֵר וּמִלְקָצָר מִלְפָּנֵי הַפֶּסַח, וְכֵן נִרְאֶה גְרָסַת הֵר"ב. וְגֵרְסָא זֹו נִרְאִית עֶקֶר, דְּלִגְרָסַת הַסַּפְרֵי אֵיכָא לְמַטְעֵי דְאֶסוּרִים לְפָנֵי הַפֶּסַח הֵינּוּ קִדְּם הַפֶּסַח אֲבָל כְּשִׁיגִיעַ תַּחֲלַת הַפֶּסַח שְׂרֵי כּוֹי, וְהָא מִלְתָּא לִיתָא דְמִקְרָא מְלֵא הוּא, עַד עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה עַד הֵבִיאְכֶם כּוֹי, וְזֶה בְּרֵאשׁוֹן לְחַל הַמוּעֵד. הִלְכָּךְ בְּחֻדְשׁ מִלְפָּנֵי הָעֹמֵר גְּרָסִינָן. תּוֹסֵפוֹת יוֹם טוֹב: **[ב]** בְּגִמְרָא מְנַחוֹת דָּף ע"א, מְדַכְּתִיב בְּשֻׁדָּה, עַד שְׂיֵהָא נִקְלֵט וְנִשְׂרַשׁ בְּשֻׁדָּה. וְהָד קָרָא בְּשֻׁתֵי הַלֶּחֶם כְּתִיב, וְאִזְרִיעַת הָעֹמֵר קָאִי, דְּשֻׁתֵי הַלֶּחֶם לֹא שְׂרֵי לְמִקְדָּשׁ, אֲלֵא תִבּוּאָה דְשְׂרֵי עֹמֵר לְהִדְיוּט שְׂרֵי שְׁתֵי הַלֶּחֶם לְמִקְדָּשׁ. רִש"י:

פרק א - משנה ב

[ג] הַנוֹדֵר מִן הַפֶּת. כֵּן הִנְסַחָא בְּסַפְרֵי. וּפְלִיגֵי רַבְּנָן אֲדִיוּקָא דְרַבִּי מֵאִיר דְאִיהוּ לֹא קֹאמֵר אֲלֵא הַנוֹדֵר מִן הַפֶּת וּמִן הַתִּבּוּאָה שְׂאִינּוּ אֶסוּר אֲלֵא בְּהֵן. וְקֹאמְרֵי רַבְּנָן דְּבִנְיָמִין מִן הַדְּגוֹן נִמְי אֵינּוּ אֶסוּר אֲלֵא בְּהֵן. וּמִלְשׁוֹן הֵר"ב מְשֻׁמַּע דְּגֵרְס בְּדַבְרֵי רַבִּי מֵאִיר הַנוֹדֵר מִן הַדְּגוֹן אֶסוּר בְּכָל הַמֵּינִים. וְהֵכִי קֹאמֵר רַבִּי מֵאִיר בְּמִשְׁנֵה ב' פָּרָק ז' דְנִדְרֵי הַנוֹדֵר מִן הַדְּגוֹן אֶסוּר בְּכָל:

פרק א - משנה ג

[ד] וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן כּוֹי. מְפָרֵשׁ בִּירוּשְׁלָמֵי שְׁהַקְדִּימוּ בְּשַׁבָּלִים: **[ה]** וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקְדָּשׁ. נִרְאֶה לְפָרֵשׁ כְּמוֹ שְׁכַתֵּב הֵר"ב פָּרָק קָמָא דְתֵרוּמוֹת, מַעֲשֵׂר שְׁנִי קָא מְשֻׁמַּע לֹן כְּגוֹן שְׁהַקְדִּימוּ בְּשַׁבָּלִים, וְכֵן מְשֻׁמַּע בִּירוּשְׁלָמֵי. וְקִדְּם שְׁפָדָאוּ מְמוֹן גְּבוּהָ הוּא דְהֵכִי הִלְכְּתָא כְּדַפְסֵק בְּפָרָק ד' דְּמַעֲשֵׂר שְׁנִי. וְהַקְדָּשׁ כְּשִׁמְרָחוּ הַגְזָבֵר וְאַחַר כֵּן פָּדָאוּ. וּמִשׁוּם הֵכִי פְטוּרִין מִן הַמַּעֲשֵׂרוֹת. וְטַעֲמָא דְחִיבִים בְּחֻלָּה, מִשׁוּם דְּמִשְׁעַת הַגְּלָגוּל הָיִי חִיּוּבָא דְחֻלָּה כְּדַפְרֵשׁ רִש"י וְהֵר"ב בְּמַסְכֵּת מְנַחוֹת לְעֵנָן מוֹתֵר הָעֹמֵר. תּוֹסֵפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק א - משנה ד

ו אָבֵל מְשַׁנְתָּנוּ מוֹכַחַת דְּסִבְרָה דְּלֹא בְּעֵינָן וְעוֹד, דְּאִי לֹא תִימָא הָכִי לֹא הָוּה לִיָּה לְמַתְנֵי פְחוּת, וְכֵן כְּתֹב הַר"שׁ דְּמַצְמָצְמִים חֵיב. וּפְלִגְתָּא דְתַנְיָא הוּא בְּפָרֶק קָמָא דְעֵדוּת, וְשֵׁם פּוֹסֵק הַר"ב פְּחֻכְמִים דְּסִבְרֵי דְחֻמְשַׁת רְבָעִים חֵיבִים. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **ז** וְהַמְדַמְעָ. לְפִי מָה שְׁאַכְתֵּב בְּסוּף פְּרָקִין דְּדַמּוּעַ דְּרַבְּנָן, מַתְנִיתִין בְּחֻלָּה בְּזַמְנֵי הַזֶּה דְּרַבְּנָן, דְּאִי לֹאוּ הָכִי לֹא אֲתִי דַמּוּעַ דְּרַבְּנָן וּפְקַע חֵיבָא דְחֻלָּה דְּאוּרִיתָא. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק א - משנה ו

ח חֲלוֹת תּוֹדָה וִרְקִיקֵי נְזִיר. וְלֹא יִדְעָתִי טַעַם לְדַבֵּר לָמָּה קָרִי לְשֵׁל תּוֹדָה חֲלוֹת וּלְשֵׁל נְזִיר רְקִיקִים, הָוִי לִיָּה לְמִימַר חֲלוֹת וִרְקִיקֵי תּוֹדָה וְנְזִיר, דְּשִׁתִּיָּהוּ בְּשִׁנְיָהֶם. וְנִרְאָה לִי לְיֹשֵׁב קֶצֶת, דְּלֵהֲכִי קֹאֲמַר בְּלִשׁוֹן דְּצָרִיכִין לְפָרֵשׁ דְּתַנָּא הֵךְ וְהוּא הַדִּין לְאִידָד, דְּהָא קָרְאִי מוֹכַחֵי דְכְּתִיבֵי חֲלוֹת וִרְקִיקִים בְּתַרְוִיָּהוּ, כִּי הֵיכִי לְגַלְאֵי אַרְיִשָׁא דְתַהֲיָה מִתְפָּרֶשֶׁת נְמִי בְּכַהֲאֵי גֹנָא דְמַעְסָה וְהוּא הַדִּין חֲלִיטָה, וְכֵן אִיפְכָא, דְתַרִי תַנְיָא נִינְהוּ כְּדַכְּתֵב הַר"ב:

פרק א - משנה ח

ט וְהַר"מ מְפָרֵשׁ עֲרוּבֵי תַחוּמִין וּמְשַׁמַּע לְכַאוּרָה דְּאֲתִי לְמַעַט עֲרוּבֵי חֲצוֹת שְׂאִין מְעַרְבִין אֶלְא בְּפֶת. אָבֵל כִּי דִיקַת בָּהּ לִיתָא דְהָא טַעֲמָא דְכוּלְהוּ מְשׁוּם דְכְּשִׁהֲרוּעִים אוֹכְלִים מְמַנָּה הָוִי פֶת. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **י** וְכָלֵב מִין חֵיָה, כְּדַבְּרֵי תַנָּא קָמָא סוּף פְּרָק ח' דְּכַלְאִים:

פרק א - משנה ט

יא וְקִשְׂיָא לִי דְהָא אָף לְמֵאן דְּאָמַר חֲצִי שְׁעוֹר דְּרַבְּנָן לֹא בְּחֻנְסִים הִיא שְׁנוּיָה, דְּנוֹקִים לֵה מְדַרְבְּנָן, דְּהָא הָכִי נְמִי תַנִּי רַחֲיִצַת יְדִים דְּלֹאוּ דְּאוּרִיתָא אֶלְא מְשַׁמְנָה עֶשֶׂר דְּבַר, וְאָף דַּמּוּעַ הוּא מְדַרְבְּנָן. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב וְעֵין

עוד: **יב** כְּלוּמַר דְּאֵי אֵין שְׁיָרִים אֵין כְּאֵן רֵאשִׁית. וּלְשׁוֹן הַגְּמָרָא בְּפָרְק
רֵאשִׁית הַגְּז, רֵאשִׁית שְׁשִׁירָה נְכָרִין:

ב

פרק

פרק ב - משנה ב

א אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אֵימְתִי. כָּתַב הָר"מ וּכְבָר בְּאַרְנוּ כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁאָמַר
רַבִּי יְהוּדָה אֵימְתִי שֶׁהוּא מְבַאֵר לָמִי שֶׁקָּדַם לוֹ וְאֵינוֹ חוֹלֵק עָלָיו. וְהָר"ש
כָּתַב דְּבִפְרָק קָמָא דְגָטִין מוֹכַח דְּפְלִיגִי. וְעֵין שֶׁם בְּתוֹסְפוֹת דְּהָא דְמוֹכַח
מֵינִיה דְרַבִּי יְהוּדָה דְאָמַר אֵימְתִי שֶׁבָּא לְחַלֵּק, בְּרִיתָא הִיא וְלֹא מִשְׁנֵיתָנוּ:

פרק ב - משנה ג

ב וּפְרֵשׁ הָר"ש בְּשֵׁם הִירוֹשְׁלָמִי בְּרַחוּק אַרְבָּעָה מֵילִין. וְכֵן כָּתַב הָר"מ.
וְכָתַב דְּהֵינּוּ דְיֻקָּא לְפָנָיו, אָבֵל לְאַחֲרָיו אֵין מְטְרִיחִין אוֹתוֹ כְּלָל אֶפְלוּ
בְּשַׁעוֹר מַעֲט. אָבֵל בְּחַבּוּרוֹ אֵינוֹ מְחַלֵּק כְּלָל בֵּין לְפָנָיו וְלְאַחֲרָיו, וּכְפָרוֹשׁ
רִשִׁי חֲלִין דִּף קַכ"ג: **ג** כֵּן פֵּרֵשׁ הָר"ש, וְאֵין לְשִׁמִּים חֵלֶק בָּהּ. וְאֵית
סְפָרִים דְגָרִיס בְּשִׁלְשֵׁתוֹן לְשֵׁם:

פרק ב - משנה ד

ד מְצָרְפוֹ. טַעְמָא מְפָרֵשׁ בְּבְרִיתָא הַבֵּיאָה הָרִי"ף בְּפָרְק אֵלוֹ עוֹבְרִין,
דְּכָתִיב (בְּמִדְבָר טו) וְהִזָּה בְּאַכְלֵכְכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ חֲלָה תִרְיָמוּ, וּפְרֵשׁ הָר"ן

אלמא דזמנין דלא מחיב מעסה ומחיב בתר הכי דהוי לחס, והינו על ידי צרוף
סל:

פרק ב - משנה ה

[ה] גמרא בפרק ב' דקדושין דף מ"ו. ופריד וטהוי תרומה ויחזר ויתרם. מי לא תנו (דמאי פרק ה משנה י) משאינו נקוב על הנקוב תרומה ויחזר ויתרם. ומשני הא אוקימנא בתרי מני (חד נקוב וחד לא) צאית, בחד מנא לא צאית, כגון חלת קמח על קמח: **[ו]** ותקו לאחרים. שהאחרים העושין כן על פי הוראתו הרי הם שוגגין ולא מזידין, שזקן זה לא קטל קניא באגמא הנה אלא חכם הנה, שכן זקן בלשון הקדש חכם כמאמרם בזה דרש פני זקן [קדושין לב:]

פרק ב - משנה ח

[ז] שלא הורמה חלתה. כדי להפריש מן החיוב על החיוב. הרי"ש: **[ח]** כלומר אף על פי שהיא פחות מכביצה הרי היא מקבלת טמאה, וכדתנו בריש פרק ב' דטהרות, ושם אפריד בזה בסיעתא דשמיא. תוספות יום טוב:

ג

פרק

פרק ג - משנה א

(א) ותטמטם בשעורים. והכסמין כחטין. ושבלת שיעל ושיפון כשעורים. הר"ם: **(ב)** ולפי זה לשון מטמטם הוא מלשון ארמי, כמו טמונון פלשתאי בפרשת תולדות. ויותר נראה לי מה שכתב הרא"ש לפי שאין עסת השעורים נדבקות יפה, לפיכך נקראת לישתה טמטום: **(ג)** ואף על גב דחלה זו לא הוי מקף לקמח המתערב בעסה אחר כד, מכל מקום כיון דהוי עקר העסה מקף סגי בהכי. הר"ש:

פרק ג - משנה ב

(ד) ספק. הינו ספק טמאה לחליו, דהא עד שלא גלגלה אפתי לאו טבולה לחלה נינהו. הר"ש: **(ה)** ומשמע דאי לאו הכי הוי אסור לעשות בטמאה אפלו לחליו שעדין אינם טבולים לחלה. טעמא דמכל מקום סופו לבא לידי חיוב חלה ולפיכך אסור לטמאו בגדים. ולדברי הר"ם אפלו לגרם נמי אסור: **(ו)** מפרש בגמרא נדה דף ז' כל שונדאו מטמא חליו גזרו על ספקו משום חליו הטבולין לחלה, לאפוקי טבול יום, כיון דלא מטמא ונדאו חליו, לא גזרו עליו משום חליו הטבולין לחלה: **(ז)** לפי לשון הגמרא שם, חליו הטבולים לחלה כחלה דמי, ואסור לגרם טמאה לחלה, אם כן אסור לגרם לה טמאה, כל שכן לטמאה ביד:

פרק ג - משנה ג

(ח) אף על גב דבפרק ב' משנה ו' דריש ליה, הא אמרינן במנחות דף ס"ז דתרי עריסותיכם כתיבי. והר"ם הביא ספרי, תרימו תרומה, את שמורם ממנו קדש והנשאר חל, ולא שזה וזה קדש:

פרק ג - משנה ו

(ט) נעשית. הינו נתגלגלה בחטים ונטמטמה בשעורים. הר"ם: **(י)** ולפי מה שכתבתי בשם התוספות בריש דמאי, יש לומר דלהכי מוכרם לפהו,

משום דהוי דבר מרובה, אחד מעשרים וארבעה, מה שאין כן תרומת מעשר אחד ממאה. עוד יש לומר דהכא עסה בחזקת פטורה קימת, מה שאין כן פרות של עם הארץ דבחזקת חייבים הו. וכהאי גוונא מצינו בגמרא דחלין פרק י' לענין ממונא: **[יא]** אחר הקרימה. לכאורה דוקא הכא פליג. וכן הוא בירושלמי. אבל להר"ם בשם ספרי משמע דבכל חלה קאמר שזה גמר מלאכתה. תוספות יום טוב:

פרק ג - משנה ט

[יב] מוציא תרומה. ובלי ספק שייכול לחזור ולקח ולקנות מן העניים זיתי נקוף המערבות על הדרך שנוזכר בפאה משנה ב' פרק ה'. הר"מ: **[יג]** והר"ש נסתפק אם יתן לו בחנם או שמוכר לו היתר לפי חשבון, כמו שכתבתי ריש דמאי:

פרק ג - משנה י

[יד] ולפי זה דוקא טבול לתרומה גדולה, אבל במעשר ראשון הטבול לתרומת מעשר לא. ומיהו התוספות הביאו בשם הירושלמי טעם אחר, משום דהוי דבר שיש לו מתירין ואפלו באלף לא בטיל. וכתבו דמכל מקום איצטריך לטעמא דכהתרו כו' משום דמטעם דבר שיש לו מתירין לא היה נאסר אלא כשהבעלים בעיר, שייכולים להפריש, אבל כשאינם בעיר אף שייכול לילך למקומם, מכל מקום כיון שיש טרח והוצאה הוי כאין לו מתירין: **[טו]** ושלא במינו בנותן טעם. דלא אמרו דבר שיש לו מתירין אפלו באלף לא בטיל אלא במינו:

פרק ד - משנה ג

[א] וקב ארז וכו'. ירושלמי אלו תנן ארז ולא תנן תרומה, הנה אמרינן ארז על ידי שאינו ממינו אינו מצטרף. ואלו תני תרומה ולא תני ארז, הנה אמינא תרומה על ידי שאין נגדרת אינו מצטרף, כלומר ארז נגדר כדתנן לעיל דאם יש בו טעם דגן חיב בחלה. הר"ש: **[ב]** באמצע. נושד זה בזה. והר"ש:

פרק ד - משנה ד

[ג] כד מפרש בירושלמי מכל קשיא, דכמו דחטין וכסמין שהן שני מינים על ידי שהן דומין מצטרפין, חדש וישן לא כל שכן. ואסורא דאין תורמין מן החדש כו' תנן לה במשנה ה' פרק קמא דתרומות: **[ד]** דאי לא תימא הכי תקשה דידיה אדידיה ממשנה ג' פרק ב'. ירושלמי:

פרק ד - משנה ו

[ה] ותימא לפרושו דהרי ודאי לא הפרשה החלה, שהרי עדין לא נתחייבה בחלה פשהיתה התבואה ביד עם הארץ, ומאי ספק חלה איכא. והר"ש כתב זה לשונו, תימא, דבלוקח עסה או לחם מעם הארץ, היכן מציינו דנחשדו עמי הארץ על החלה, והלא לא נחשדו אתרומה גדולה, ומאי שנא חלה, דהא דנחשדו על המעשר משום דסברי דלא הוי במיתה כו', ויש לפרש דחלת דמאי הינו שלקח תבואה מעם הארץ וטחנה ואפאה והוציא ממנה חלה, והחלה אסורה לפהו עד שיפריש ממנה מעשר ותרומת מעשר כדון דמאי כו', ובאותו תקון מניח להיות מפריש עליה כו'. ועין עוד. והתוספות חדשים מישוב מלת דמאי, תרומת מעשר של דמאי שביד כהן, כיון שאינו ודאי תרומה חיב להפריש ממנה חלה. וכן מעשר שני שביד ישראל, דקימא לן מעשר שני פטורה מן החלה לרבי מאיר דסבירא ליה ממון גבוה הוא, אבל במעשר שני של דמאי הנה ספק:

פרק ד - משנה ז

[ז] וְטַעַמָּא מְפָרֵשׁ בִּירוּשְׁלַמִּי, לְפִי שְׁהִיָּה דְוָד מְנִיחַ סְפָרֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּמְכַבֵּשׁ סְפָרֵי חוּצָה לְאֶרֶץ, אֲבָל אֵלּוּ כָּבֵשׁ כָּל אֶרֶץ פְּנֵעוֹן לְגְבוּלוֹתֶיהָ וְאַחַר כֵּן כָּבֵשׁוֹן הָיָה כְּבוּשׁוֹ כְּמוֹ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְכָל דָּבָר. וּמְפָרֵשׁ הָרַ"מ פִּינּוֹן שְׁהִיָּה מְלֻדָּה יִשְׂרָאֵל וְעַל פִּי בֵּית דִּין הַגְּדוֹל הָיָה עוֹשֶׂה, שְׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא מְכַבּוּשׁ מְלֻדָּה יִשְׂרָאֵל אוֹ נְבִיא מְדַעַת רַב יִשְׂרָאֵל, וְאִם יַחֲדָא אוֹ שֶׁבֶט כְּבוּשׁוֹ אֶפְלוּ בְּאֶרֶץ שְׁנֵתְנָה לְאַבְרָהָם אֵינָה נִקְרָאת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כְּדִי שְׁיִנְהֲגוּ בָּהּ כָּל הַמְצוֹת: **[ז]** פְּרוּשׁ שְׁחַכְמֵי הַמְּשֻׁנָּה בִּימֵי הַבַּיִת גָּזְרוּ טַמְאָה עַל אֶרֶץ הָעַמִּים בִּימֵיהֶם, מְשׁוּם שְׁהָעַמִּים הָהֵם לֹא יָדְעוּ בְּדַרְדָּרָא אֶרֶץ וְלֹא חֲשִׁשׁוּ לְקַבְּרֵי מֵתֵיהֶם בְּמִקּוֹם מֵיחָד כְּאֲשֶׁר בִּימֵים אֵלֶּה, אִם כֵּן הָיָה כָּל אֶרֶץ סָפְקָא קַבְּרָא וּמְטַמְּא טַמְאָת בֵּית הַפָּרֶס. עֵינָא בִּירוּרָה דְעָה (סִימָן שֶׁסֶט סְעִיף ב) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, וְכָל אֶרֶץ הָעַמִּים כּוּי פְּרוּשׁ בְּזַמַּן שְׁהִיָּה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּטַהֲרָה הָיָה אֲסוּר לְכַהֵן לִילְדָא (אוֹ לְהוֹצִיא טַהוֹרוֹת) מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ הָעַמִּים שְׁהִיָּה חוּצָה לְאֶרֶץ, שְׁהִיָּה הָעוֹבְדֵי פּוֹכְבִים קוֹבְרִים מֵתֵיהֶם בְּכָל מְקוֹם:

פרק ד - משנה ח

[ח] שְׁתֵּי חֲלוֹת. וְלֹא מְצִינוּ בְּתְרוּמָה שְׁיֵאמְרוּ לְהַפְרִישׁ שְׁתֵּי תְרוּמוֹת, מְשׁוּם דְּבַחְלָה יֵשׁ לְחוּשׁ יוֹתֵר שֶׁלֹּא תִשְׁתַּכַּח תּוֹרַת חֲלָה, מְשׁוּם דְּשִׁיכָא בְּכָל אָדָם הַמְּגַלְגֵּל עִסְתּוֹ, אֲבָל תְּרוּמָה אֵין רְגִילִין בָּהּ אֶלָּא בְּעֵלֵי קַרְקָעוֹת וּמְמַרְחֵי תְבוּאוֹת. תּוֹסְפוֹת: **[ט]** וּבְדִין שְׁלִישֵׁי פֶרֶשׁ שְׁאֶרֶץ הָעַמִּים טַמְאָה מִמֶּשׁ. וְעֵינָא לְקַמּוֹן מְשֻׁנָּה יי: **[י]** וְאִף בְּמִקּוֹמוֹת שְׁכַבְשׁוּ עוֹלֵי בָּבֶל אֵינָה מִן הַתּוֹרָה, וְאֶפְלוּ בִּימֵי עֲזָרָא דְרִשְׁיִנָּא בְּבִיאָתָם בְּבִיאַת פְּלֶכֶס וְלֹא בְּבִיאַת מְקַצְתָּכֶם (וְאֶפְלוּ הַכִּי אֵין צְרִידָא אֶלָּא חֲלָה אַחַת הוּאֵיל וְאֵין הָאֶרֶץ טַמְאָה. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב): **[יא]** וְדָבָר תְּמוּהָ, דְּמֵאֵי שְׁנָא מְדִין הַשְּׁלִישֵׁי דְכָתַב בּוֹ אַחַד מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמֹנָה (וְאֶפְשָׁר לְהַגִּיחַ טַהוֹרָה בְּמִקּוֹם טַמְאָה). תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב וְעֵינָא עוֹד: **[יב]** אֵין לָהּ שְׁעוּר. וּבְסִימָן שֶׁכ"ב כְּתַב הָרַמְ"א דְּבִזְמַן הַזֶּה אֵין מְפָרִישִׁין רַק חֲלָה אַחַת וּבְלֹא שְׁעוּר. וְנוֹהֲגִין לְטַל פְּגִיטָה. תּוֹסְפוֹת חֲדָשִׁים: **[יג]** וְרִישָׁא וְטְבוּל יוֹם אוֹכְלָה מוֹקִי לָהּ הָרַי"ב בְּטַבֵּל לְקָרְיוֹ. וְיֵשׁ לְדַקְדָּק הַדָּ אֲסוּרָא דְזָבִים כּוּי בְּמֵאֵי מוֹקִים לָהּ, אֵי בְּדִלָא טְבִילֵי פְּשִׁיטָא, הַשְּׁתָא בְּעַל קָרִי שְׁאֵין טַמְאָתוֹ חֲמוּרָה קְאָסְרֵי בְּשְׁאֵינוֹ טְבוּל, כָּל שְׁפִין הֵי כּוּי. וְאֵי בְּדְטְבִילֵי נְמִי אֲסָרֵי קֶשֶׁה, מֵאֵי שְׁנָא דְגַבְיָהּ אֲסָרֵי בְּדְטְבִילֵי וְלֹא כֵן בְּבַעַל קָרִי, וְהֵלֵךְ שְׁנִיָּהֶם צְרִיכִים הָעָרֵב שְׁמֵשׁ. וְשְׁמָא יֵשׁ לוֹמַר הוּאֵיל וְטַמְאָתוֹ חֲמִירֵי חֲמִירוֹ לְאָכַל אִף חֲלַת חוּץ

לְאָרֶץ הָרְאשׁוֹנָה עַד שְׂיַעֲרִיב שְׁמֶשֶׁן. תּוֹסֵפוֹת יוֹם טוֹב וְעֵין עוֹד: **[יד]** נִרְאָה
דְּלֹא קִשְׂיָא דְאָף הָרִ"מ לֹא קֶאָמַר אֶלְא בְּמִי שְׁלֹא קִבֵּל עָלָיו דְּבָרֵי חֲבֵרוֹת
לְעֵנָן טַמְאָה וְטְהָרָה, וְזֶה אֶפְלוּ בְּתַלְמִיד חֶכֶם כְּמוֹ שְׁמִפְרֵשׁ בְּמִשְׁנָה ג' פְּרָק
ב' דְּדַמְאֵי, וְלָמִי שְׁלֹא קִבֵּל עָלָיו קָרִי לִיה עִם הָאָרֶץ בְּהֵיחִיא מִתְנִיתִין.
תּוֹסֵפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק ד - משנה י

[טו] וְלַעֲלִיל בְּמִשְׁנָה ח' בְּדִין הַשְּׁלִישִׁי מְפָרֵשׁ דְּטַמְאָת אָרֶץ הָעַמִּים הִיא
טַמְאָה יְדוּעָה, דְּדוֹקָא אוֹתוֹ חֵלֶק שְׁלֹא כְּבָשׁוּ עוֹלֵי בְּבַל מְקַרֵי טַמְאָה שְׂאִינָה
יְדוּעָה, וְצָרִיד לומר דְּאָף עַל גַּב דְּכִשְׁהִיָּה בְּאָרֶץ הָעַמִּים הוּיָא טַמְאָה יְדוּעָה
וְנִשְׂרָפֶת, מְכַל מְקוֹם כְּשֶׁהוּבָאָה לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל מְקַרֵי אִינָה יְדוּעָה, דְּלֹאוּ פְּלִי
עֲלָמָא יְדַעֵי מְאִיזָה מְקוֹם הוּבָאָת, אִם מְאָרֶץ הָעַמִּים אִם מְהָאָרֶץ שְׁלֹא
כְּבָשׁוּ עוֹלֵי בְּבַל. תּוֹסֵפוֹת יוֹם טוֹב: **[טז]** וְלֹא קִבֵּלוּ. וּבִירוּשְׁלָמִי פְּרִידָא אֲמַאי
לֹא קִבֵּלוּ, וְהִתְנַן בְּמִנְחוֹת שְׂאִם הִבִּיא קִדְּם לְשִׁתֵּי הַלְחָם כְּשֶׁר. וּמִשְׁנֵי שְׁנֵיא
הִיא שְׁהַדְּבָר מְסִיָּם שְׁלֹא יִקְבַע הַדְּבָר חוּבָה, מִפְּנֵי שְׂאֲנָשִׁים גְּדוּלִים הָיוּ
וְיִסְמְכוּ עֲלֵיהֶם. אִי נְמִי מְשׁוּם דְּמִנְפָּרָא מְלִתָּא טוּבָא. עַד כָּאן הָרִ"שׁ:

פרק ד - משנה יא

[יז] וְלֹא קִבֵּלוּ. בִּירוּשְׁלָמִי פְּרִידָא וְלֹא תֵּנּוּ בְּסוּף פְּרָק ג' דְּתַמּוּרָה וְאִם בָּאוּ
תְּמִימִים יִקְרְבוּ וּמִשְׁנֵי שְׁנֵיא הוּא שְׁהַדְּבָר מְסִיָּם, שְׁלֹא יִקְבַע הַדְּבָר חוּבָה
כְּנִזְכָּר לַעֲלִיל. וְעֵין בְּגִמְרָא דְּתַמּוּרָה סוּף פְּרָק ג': **[יח]** שְׂבִירוּשְׁלָיִם. וּמְכַל
מְקוֹם תְּרוּמָה אֵין מְבִיאִין מְסוּרָא, דְּבִתְרוּמָה חוֹשְׁשִׁין שְׂמָא יְהִיו הַכְּהֻנִּים
מְרַדְּפִים אַחֲרֵיהּ וְיִצְאוּ לְחוּצָה לְאָרֶץ, אֲבָל הַבְּכוּרִים הַבְּעָלִים מְחִיבִים
לְהִבְיָאָם לִירוּשְׁלָיִם: